
Tvíhliða viðskipti Íslands og Svíþjóðar

Unnið af Sigrúnu Ásgeirsdóttur, starfsnema
fyrir Sendiráð Íslands í Stokkhólmi
September 2003

Inngangur

Viðskipti milli Íslands og Svíþjóðar hafa farið stöðugt vaxandi á síðustu árum, bæði hvað varðar inn- og útflutning á vörum milli landanna og ekki síst fjármunaflæði. Bæði inn-og útflutningur hafa tuttugufaldast á síðustu tuttugu árum. Auk þess hefur ferðamannafjöldi til Íslands frá Svíþjóð þrefaldast síðan 1986.

Vöruinnflutningur og fjármunaflæði frá Svíþjóð var tæplega 15 milljarðar ISK árið 2002. Mest er flutt inn af framleiðsluvörum og samgöngutækjum frá Svíþjóð. Auk þess hefur áhugi Svía á íslenskum fjárfestingum aukist á síðustu árum enda hefur umhverfi fyrir erlenda fjárfesta á Íslandi batnað verulega.

Vöruinnflutningur og fjármunaflæði frá Svíþjóð árin 2000-2002

Milljónir ISK	2000	2001	2002
Vöruinnflutningur frá Svíþjóð	13.407,8	12.757,4	12.294,2
Fjármunaflæði frá Svíþjóð	1.010,8	-742,4	2.678,4
Alls	14.418,6	12.015,0	14.972,6

Í töflunni að neðan má sjá að það er einkum vöruútflutningur og fjármunaflæði til Svíþjóðar sem að hefur aukist allverulega síðastliðin ár, en þar er nærri fimmföldun að ræða á þremur árum. Svíar kaupa mest af sjávarafurðum frá Íslandi en eru einnig stærsti kaupandinn af íslenska hestinum. Útrás íslenskra fyrirtækja í Svíþjóð hefur líka aukist stórlega undanfarin ár og má þar helst nefna Kaupþing, Baug, Össur og Opin kerfi en fleiri fyrirtæki hafa einnig haslað sér völl í Svíþjóð

Vöruútflutningur og fjármunaflæði til Svíþjóðar árin 2000-2002

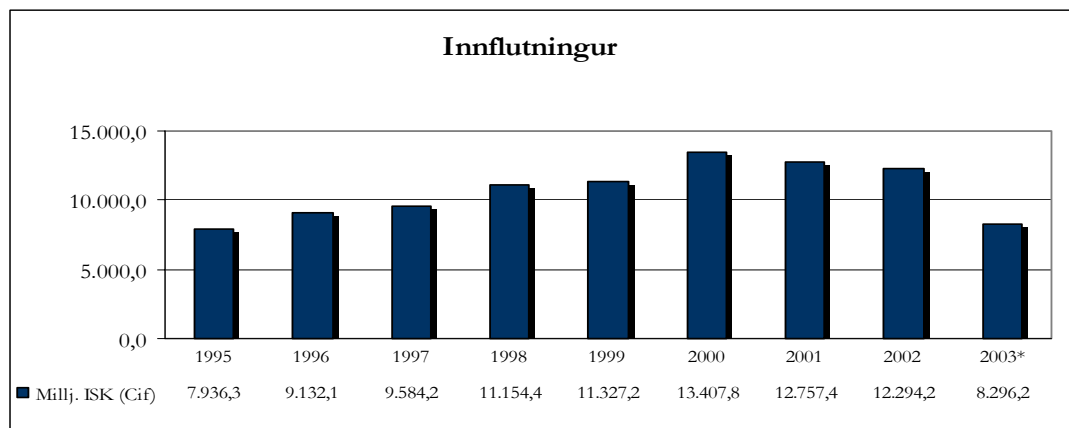
Milljónir ISK	2000	2001	2002
Vöruútflutningur til Svíþjóðar	1.324,8	2.084,7	2.174,3
Fjármunaflæði til Svíþjóðar	544,9	4.889,5	6.709,4
Alls	1.869,7	6.974,2	8.883,7

Inn- og útflutningur

Innflutningur frá Svíþjóð

Innflutningur til Íslands frá Svíþjóð hefur aukist jafnt og þétt frá 1995 fram til ársins 2000, en það ár var hann í hámarki og nam 13,4 milljörðum ISK (sjá töflu 1). Aukning var mest á milli árána 1999 og 2000 eða 18,4%. Sú aukning sem þá varð hefur að mestu haldist síðan. Það sem af er árinu 2003 er innflutningur kominn upp í 8,3 milljarða ISK og allt bendir til þess að hann verði meiri en árið 2002. Þróun innflutnings frá Svíþjóð síðan 1981 má sjá í viðauka 1. Þar sést að innflutningurinn hefur nærri tuttugufaldast í krónum talið á rúmlega tuttugu ára tímabili. Innflutningur frá Svíþjóð hefur verið um það bil 6-9% af heildarinnflutningi landsins (sjá viðauka 1). Það virðist sem hlutdeild innflutnings frá Svíþjóð fari hlutfallslega minnkandi en ástæður fyrir því gætu verið að viðskiptalönd séu orðin fleiri og innflutningur stöðugt fjölbreyttari. Athyglisvert er að vöruviðskipti milli Íslands og Svíþjóðar virðast vera minni en á milli Íslands og flestra hinna Norðurlandanna. Innflutningur frá Svíþjóð nam árið 2002 einungis 5,92% af heildarinnflutningi landsins meðan hlutfallið var 8,50% frá Danmörku og 8% frá Noregi. Innflutningur frá Finnlandi var þó mikið minni eða 1,68% af heildarinnflutningi og einungis 0,16% frá Færeyjum. Það virðist sem mikið sé flutt inn frá þessum löndum sem ekki er flutt inn frá Svíþjóð í eins miklu magni, eins og matur frá Danmörku og eldsneyti frá Noregi.

Tafla 1. Innflutningur frá Svíþjóð, 1995-2003

Innflutningur

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Millj. ISK (Cif)	7.936,3	9.132,1	9.584,2	11.154,4	11.327,2	13.407,8	12.757,4	12.294,2	8.296,2
Breytingar frá fyrra ári		15,1%	5,0%	16,4%	1,5%	18,4%	-4,9%	-3,6%	-32,5%
Hlutfall af heildarinnflutningi til landsins	6,99%	6,72%	6,69%	6,33%	6,21%	6,60%	5,78%	5,92%	6,42%

*Janúar-ágúst 2003

Heimild: Hagstofa Íslands

Vöruflokkar - innflutningur

Mest er flutt inn af framleiðsluvörum ásamt vélum og samgöngutækjum en milli 50% og 60% af innflutningi frá Svíþjóð tilheyrir þessum tveimur flokkum (sjá töflu 2). Innflutningur í þessum flokkum hefur þó farið lítillega minnkandi síðustu ár. Það hefur þó ekki verið mikil breyting milli vöruflokka á milli ára, en innflutningur á mat og lifandi dýrum hefur dregist saman lítillega meðan innflutningur á eldsneyti og skyldum efnum hefur aukist. Framleiðsluvörurnar eru einkum pappírsvörur og unnar málmvörur. Vélarnar og

Samgöngutækin eru aðallega vélbúnaður til atvinnurekstrar, fjarskipta- og útvarpsbúnaður, rafmagns- og rafeindabúnaður og flutningatæki. Auk þess er töluvert flutt inn af lyfja- og lækningavörum, húsgögnum og fatnaði. Svíþjóð á mörg þekkt útflutningsfyrirtæki eins og Volvo, Scania, IKEA, H&M Rowells, Electrolux og Ericsson og eru þau öll vel þekkt á Íslandi.

Tafla 2. Innflutningur frá Svíþjóð eftir vöruflokkum

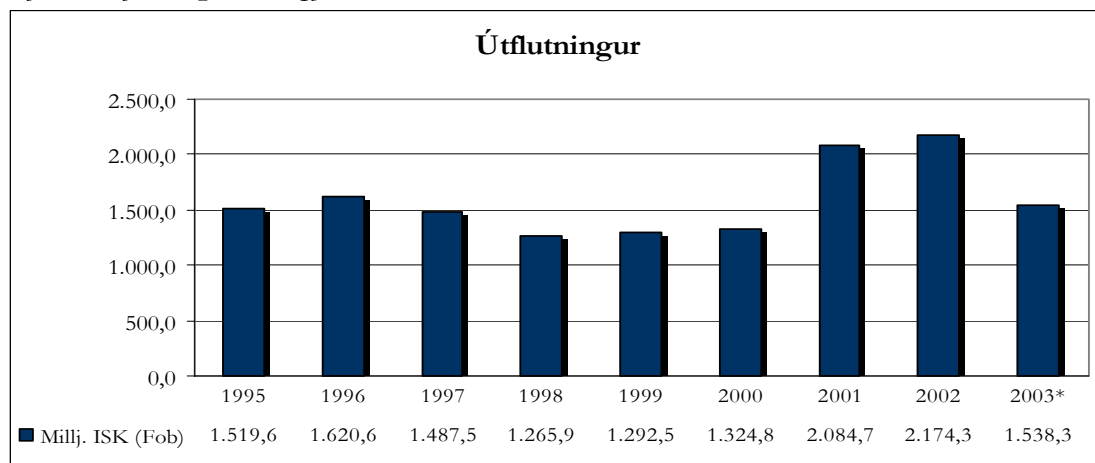
Innflutningur

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Matur og lifandi dýr	7,3%	7,9%	7,0%	7,2%	7,6%	4,9%	4,7%	4,4%
Drykkjarvörur og tóbak	0,9%	0,8%	1,0%	1,2%	1,1%	0,6%	0,7%	0,6%
Hráefni, óneysluhæft	0,9%	0,8%	0,9%	0,5%	0,7%	0,8%	1,0%	1,6%
Eldsneyti og skyld efni	0,7%	2,0%	2,1%	2,1%	1,7%	7,9%	3,8%	9,3%
Dýra- og jurtafita, olíur	0,5%	0,3%	0,4%	0,3%	0,1%	0,3%	0,1%	0,2%
Grunnefni til efnaðnaðar	16,6%	16,7%	15,5%	14,9%	15,9%	14,4%	19,7%	18,4%
Framleiðsluvörur	32,2%	28,3%	28,4%	26,8%	26,5%	22,2%	26,5%	26,1%
Vélar og samgöngutæki	27,3%	27,9%	29,5%	33,3%	32,0%	35,1%	26,8%	23,7%
Ýmsar unnar vörur	13,4%	15,3%	15,0%	13,5%	14,3%	13,7%	16,7%	15,7%
Aðrar vörur, ót.a.	0,2%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%

Útflutningur til Svíþjóðar

Útflutningurinn hefur verið mun sveiflukenndari en innflutningurinn. Hann hefur samt sem áður aukist verulega og hefur **tuttugufaldast í krónum talið síðustu tuttugu ár** eins og innflutningur (sjá viðauka 2). Útflutningur náði hámarki í fyrra, árið 2002, þegar hann fór upp í um það bil 2,2 milljarða ISK og það stefnir í að hann verði enn hærri árið 2003 (sjá töflu 3). Veruleg aukningin var á milli árána 2000 og 2001 eða 57,4% en þessa aukningu má aðallega rekja til stóraukins útflutnings á sjávarafurðum. Athyglisvert er að útflutningurinn jókst verulega á samdráttarskeiðinu eftir árið 2000, þrátt fyrir að í heild flyttu Svíar minna inn árið 2001, eða um 6,3% minna en árið 2000. Útflutningur til Svíþjóðar hefur verið á bilinu 1-2% af heildarútflutningi Íslands. Árið 2002 var útflutningur til Svíþjóðar 1,07% af heildarútflutningi frá landinu. Þetta eru mun minni viðskipti en við flest hin Norðurlöndin, en til samanburðar var útflutningur 4,63% til Danmerkur, 4,14% til Noregs, 1,08% til Færeyja og einungis 0,92% til Finnlands. Ástæðan fyrir því að meira er flutt til Færeyja en til Svíþjóðar er að þangað eru fluttar vörur sem Ísland flytur ekki út til annarra landa svo sem mjólkurvörur, hveiti, paprikur og fleira, það er að segja vörur sem aðrar þjóðir framleiða sjálfar.

Tafla 3. Útflutningur til Svíþjóðar, 1995-2003

Útflutningur

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Millj. ISK (Fob)	1.519,6	1.620,6	1.487,5	1.265,9	1.292,5	1.324,8	2.084,7	2.174,3	1.538,3
Breytingar frá fyrra ári		6,6%	-8,2%	-14,9%	2,1%	2,5%	57,4%	4,3%	-29,2%
Hlutfall af heildarútflutningi frá landinu	1,30%	1,29%	1,13%	0,93%	0,89%	0,97%	1,06%	1,07%	1,26%

*Janúar-ágúst 2003

Vöruflokkar - útflutningur

Mest eða um 60% hefur verið flutt út af sjávarafurðum (sjá töflu 4). Af sjávarafurðum hefur mest verið flutt út af síld og þorski en einnig töluvert af rækjum, hrognum og fiskimjöli. Hlutfall landbúnaðarvara hefur minnkað á síðustu árum en mest hefur verið flutt út af íslenska hestinum í þessum flokki. Útflutningur hrossa til Svíþjóðar hefur þó farið minnkandi á síðari árum. Svíþjóð er engu að síður sú þjóð sem að flytur inn mest af íslenska hestinum. Árið 2000 voru fluttir inn um 500 hestar en fjöldinn fór niður í 333 árið 2002. Til samanburðar flutti Þýskaland inn 202 íslenska hesta árið 2002. Útflutningur á iðnaðarvörum, svo sem tækjum og vörum til lækninga hefur aukist nokkuð undanfarin ár.

Tafla 4. Útflutningur til Svíþjóðar eftir vöruflokkum

Útflutningur

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Sjávarafurðir	58,8%	70,7%	73,7%	72,2%	66,9%	43,7%	62,5%	64,6%
Landbúnaðarafurðir	10,6%	12,0%	8,9%	7,3%	7,8%	9,4%	5,4%	4,7%
Iðnaðarvörur	24,7%	10,0%	12,7%	14,9%	18,7%	33,8%	23,0%	20,9%
Aðrar vörur	6,0%	7,4%	4,7%	5,6%	6,6%	13,1%	9,1%	9,8%

Ýmsir þættir geta haft áhrif á þróun inn- og útflutnings eins og til dæmis smekkur neytenda, verðlag heima og erlendis, flutningskostnaður og tollar ásamt gengi gjaldmiðla. Þegar krónan er sterk gagnvart öðrum gjaldmiðlum verða útfluttar vörur hlutfallslega dýrari í erlendri mynt og innfluttar vörur ódýrari á Íslandi. Hátt gengi íslensku krónunnar undanfarið hefur því gert mörgum útflutningsfyrirtækjum erfitt fyrir. Sænska krónan hefur þó styrkst gagnvart íslensku krónunni síðastliðin tvö til þrjú ár og hefur það því haft jákvæð áhrif á útflutning til Svíþjóðar eins og raun ber vitni (sjá töflu 3).

Bein erlend fjárfesting

Almennt

Bein erlend fjárfesting í heiminum hefur aukist á síðustu árum. Helstu ástæður fyrir þessari aukningu má rekja til aukins frjálsræðis í milliríkjavíðskiptum, svo sem í flutningi fjármagns milli landa, tækninýjunga, lægri flutnings- og samskiptakostnaðar, afnáms einokunar og aukinnar samkeppni. Mikill vöxtur og aukinn hreyfanleiki fjármagns hefur því ýtt undir alþjóðavæðingu. Markmið fyrirtækja með því að fjárfesta í atvinnustarfsemi utan heimalands síns er að fá aðgang að auðlindum og mörkuðum og að auka skilvirkni.

Hlutfall beinnar fjárfestingar íslenskra fyrirtækja erlendis af vergri landsframleiðslu hefur að meðaltali verið lægri en í öðrum löndum OECD. Í lok árs 2002 var útlæði beinnar erlendar fjárfestingar um 12,3% af vergri landsframleiðslu meðan innflæðið var um 10% (sjá Viðauka 3). Í viðauka 3 má sjá að bæði inn- og útlæði hefur aukist stöðugt síðan 1995 þegar innflæðið var einungis 1,8% af vergri landsframleiðslu og útlæðið var 2,6%. Þegar þessar tölur eru bornar saman við hin Norðurlöndin má sjá að árið 2002 höfðu þau öll inn- og útlæði um og yfir 20% af vergri landsframleiðslu.

Bein fjármunaeign erlendra aðila á Íslandi hefur einnig verið lítil þegar litið er til alþjóðlegs samhengis. Hingað til hefur fjárfesting erlendra aðila á Íslandi að mestu leiti falist í orkufrekum iðnaði eða í útflutningsiðnaði. Þau lönd sem hafa einkum fjárfest á Íslandi eru Bandaríkin, Sviss, Noregur, Japan og Danmörk.

Íslensk fyrirtæki hafa fjárfest mest í Bandaríkjunum og á Bretlandi og hafa fiskiðnaðarfyrirtækin átt stærstan hluta þessara fjárfestinga, en einnig hafa samgöngufyrirtæki fjárfest lítilliga. Á síðari árum hefur bein fjárfesting íslenskra fyrirtækja erlendis aukist til muna og þau fyrirtæki sem að hafa átt stærstan hluta fjárfestinganna eru: Össur, Baugur Group, Bakkavör Group, Pharmaco, Kaupþing Búnaðarbanki, Landsbanki Íslands og Íslandsbanki. Þetta hefur leitt af sér aukið vægi fjármunaeignar Íslendinga í iðnaði og fjármálastarfsemi á kostnað fiskvinnslugreinanna.

Helstu ástæður fyrir auknum fjárfestingum íslenskra fyrirtækja erlendis eru:

- Litlir vaxtamöguleikar á íslenska markaðinum.
- Þróun íslensks hlutabréfamarkaðar hefur aukið möguleika íslenskra fyrirtækja til kaupa erlendis þar sem hann hefur skapað þeim betra aðgengi að fjármagni.
- Íslensk samkeppnislög takmarka skaðlega fákeppni fyrirtækja á heimamarkaði.
- Á Íslandi er til meira fjármagn en hægt er að beina í fjárfestingar á litlum heimamarkaði sem hefur leitt til aukinnar fjárfestingar íslenskra fyrirtækja erlendis.
- Erlend fyrirtæki eru ódýr í samanburði við sambærileg íslensk fyrirtæki. Góð erlend fyrirtæki eru oft í harðri samkeppni um fjármagn og eru ekki nægilega stór til að fá athygli fjárfesta. Íslensk fyrirtæki eru sjaldan til sölu og þegar slíkt gerist eru margir sem hafa áhuga og er fyrirtækið því oft selt yfir markaðsverði.

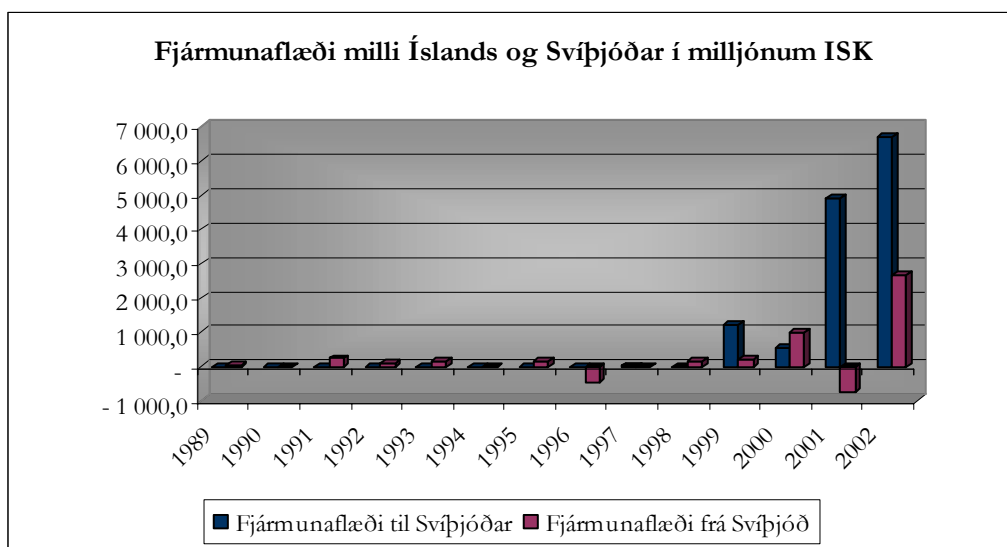
Þau fyrirtæki sem að hafa fjárfest utan landsteinanna á undanförunum árum hafa séð jákvæð áhrif á gengi hlutabréfa viðkomandi félaga og þar með markaðsvirði þeirra. Þau fyrirtæki sem að hafa hækkað mest í Úrvalsvísitölu Kauphallar Íslands í ágúst 2003 eru þau fyrirtæki sem hafa hlutfallslega litið af starfsemi sinni á Íslandi en mikla erlendis eins og til dæmis Pharmaco og Bakkavör þannig að þau virðast nánast óháð íslenska hagkerfinu. Umtalsverð stökkun og útrás einstakra íslenskra fyrirtækja hefði aldrei orðið að veruleika nema til hefðu komið

breyttar aðstæður á fjármálamarkaði. Össur, Bakkavör og Baugur eru dæmi um fyrirtæki sem að hafa nýtt sér tækifæri verðbréfamarkaðarins til þess að stækka á erlendum mörkuðum. Til þess að geta fjármagnað útrás íslenskra fyrirtækja á nýjum markaðssvæðum er mikilvægt að íslensk fjármálafyriræki ná þeirri stærð og þeim styrk sem nauðsynlegur er til að styðja við þessa útrás. Auk þess mun lægri tekjuskattur á fyrirtæki gera þeim það kleift að endurfjárfesta hagnað sinn á Íslandi.

Bein fjárfesting á Íslandi og í Svíþjóð

Eins og sjá má í töflu 5 hefur beint fjármunaflæði milli Íslands og Svíþjóðar verið lítið fyrr en nú á síðustu árum. Eitthvað var þó um sænskar fjárfestingar á Íslandi á níunda og tíunda áratugnum. Síðustu ár hefur fjármagnsflæði Svía til Íslands aukist nokkuð. Árið 2002 jukust erlendar fjárfestingar Svía almennt meðan samdráttur var á erlendum fjárfestingum í flestum löndum. Frá árinu 1996 jókst einnig fjármagnsstreymi íslenskra fyrirtækja til Svíþjóðar til muna. Þessi þróun er þó ekki í samræmi við þróun annars staðar í heiminum þar sem bein fjárfesting erlendis hefur minnkað síðastliðin tvö ár.

Tafla 5. Fjármunaflæði milli Íslands og Svíþjóðar

Fjármunaflæði (Milljónum ISK)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Fjármunaflæði til Svíþjóðar	-	-	-	-	-	-	-	1,0	13,9	- 2,2	1.196,3	544,9	4.889,5	6.709,4
Hlutfall af heildarútlæði	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	14%	2%	15%	42%
Fjármunaflæði frá Svíþjóð	22,9	- 18,6	236,8	105,7	154,8	- 14,7	128,6	- 439,6	- 14,5	158,9	202,7	1.010,8	-742,4	2.678,4
Hlutfall af heildrainnflæði	2%	-1%	22%	-15%	312%	14%	-23%	-8%	0%	2%	4%	7%	-4%	25%

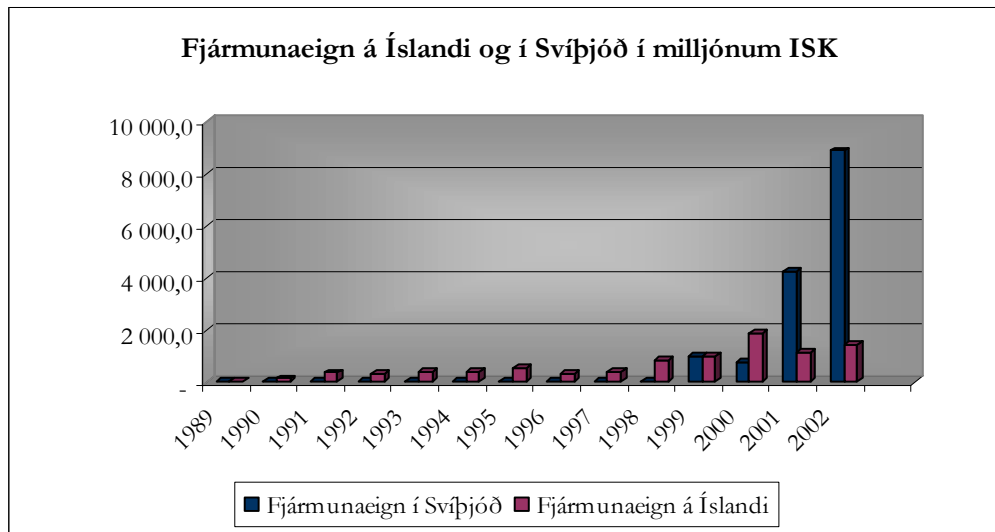
Heimild: Seðlabanki Íslands

Eins og sjá má í töflunni að ofan hefur fjármagnsstreymi til Svíþjóðar frá Íslandi farið sívaxandi undanfarin fjögur ár og náði algjöru hámarki árið 2002 þegar það náði því að vera 42% af heildarfjárútreymi frá Íslandi. **Meira fjármagn fór til Svíþjóðar en til annarra landa** en einnig fór mikið til Belgíu, Lúxemborg, Bretlands og Bandaríkjanna, **en mun minna var fjárfest á hinum Norðurlöndunum**. Hlutfall fjárstreymis frá Svíþjóð til Íslands var fremur hátt árið 2002 eða 25% en það var verulega hærra hlutfall en frá hinum Norðurlöndunum. Bein fjárfesting á milli landa getur verið í formi hlutabréfaviðskipta, endurfjárfestingar á hagnaði og lánsviðskipta. Árið 2002 var stærsti hlutinn af fjármunaflæðinu frá Íslandi til Svíþjóðar fjárfesting í hlutabréfum og var aukning um 260% á

milli ára en endurfjárfesting á hagnaði og lánsviðskipti voru neikvæð það árið. Fjármunaflæðið frá Svíþjóð hefur einkum verið í formi endurfjárfestingar á hagnaði eða lánsviðskipta undanfarin ár en árið 2002 hafði fjárfesting í hlutabréfum íslenskra fyrirtækja aukist gífurlega og var orðinn meginþátturinn í fjármunaflæði Svíþjóðar til Íslands. Það er því augljóst að hlutfall hlutabréfa af beinum erlendum fjárfestingum fer sívaxandi.

Í töflu 6 sést að fjármunaeign Íslendinga í Svíþjóð hefur stórlega aukist síðastliðin tvö ár meðan fjármunaeign Svía á Íslandi hefur verið stöðugri.

Tafla 6. Fjármunaeign á Íslandi og í Svíþjóð

Fjármunaeign (Milljónum ISK)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Fjármunaeign í Svíþjóð	-	-	-	-	-	-	-	1,0	5,6	-	997,0	770,5	4.272,1	8.902,0
Hlutfall af heildareign	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	1%	5%	10%
Fjármunaeign á Íslandi	50,2	143,2	353,2	319,7	376,1	391,8	541,4	345,5	390,9	842,6	986,9	1.874,7	1.117,5	1.414,8
Hlutfall af heildareign	1%	2%	4%	4%	4%	5%	6%	3%	2%	3%	3%	4%	2%	2%

Heimild: Seðlabanki Íslands

Árið 2002 var erlend fjármunaeign Íslendinga mest í Belgíu/Lúxemborg, Bretlandi og Bandaríkjunum en Svíþjóð var í fjórða sæti með 10% af heildarfjármunaeign Íslendinga erlendis. Fjármunaeign á hinum Norðurlöndunum var hins vegar ekki eins mikil. Þegar lítið er á fjármunaeign Svía á Íslandi var hún einungis 2% af heildarfjármunaeign útlendinga á Íslandi og áttu bæði Norðmenn og Danir meiri eignir á Íslandi en Svíar.

Mögulegar ástæður fyrir því að Íslendingar hafa fjárfest svo lítið í Svíþjóð á fyrri árum sem raun ber vitni er að Íslendingar hafa ekki langa reynslu af útrásarverkefnum. Eins og gefur að skilja þá var farið hægt af stað og gjarnan byrjað í þeim löndum sem eru/voru helstu viðskiptalönd Íslands eins og Bandaríkin og Bretland. Eins og sjá má á inn-og útflutningsstöllum til Svíþjóðar voru viðskipti við Svíþjóð sáralítill í byrjun níunda áratugarins (sjá viðauka 1 og 2). Ástæðan fyrir þessum auknu fjárfestingum Íslendinga í Svíþjóð er hugsanlega eins og fram kom að ofan að það eru litlir vaxtamöguleikar á íslenska markaðinum og auk þess er framboð á fjármagni í íslensku efnahagslífi meira en framboð af arðvænlegum fjárfestingarmöguleikum. Til þess að stækka heimamarkað sinn hafa því mörg fyrirtæki ákveðið að skilgreina heimamarkað sinn sem Norðurlönd og hefur þá Svíþjóð oft orðið fyrir valinu sem ákjósanlegt land að fjárfesta í. Auk þess er Stokkhólmur helsta viðskipta- og

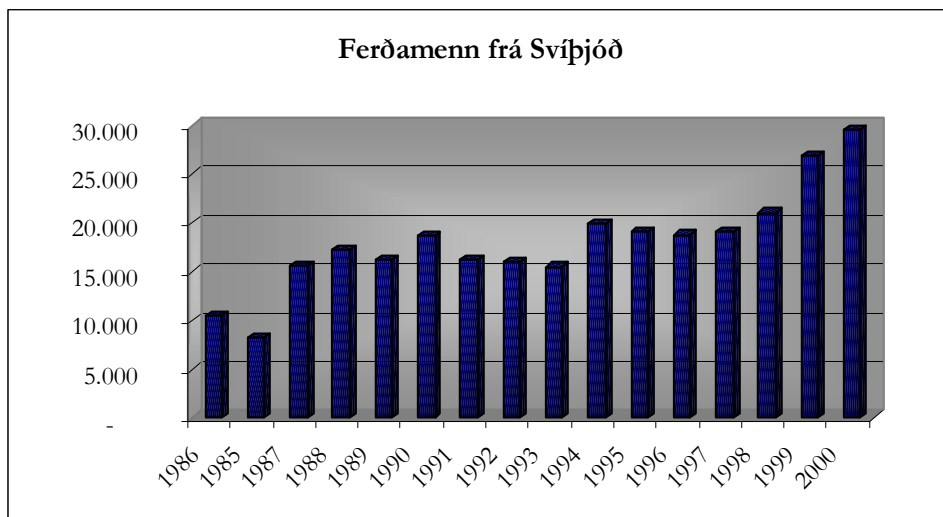
fjármálamiðstöð Norðurlanda. Sænski hlutabréfamarkaðurinn er sá stærsti á Norðurlöndum, en þar fer fram meira en helmingur af öllum hlutabréfaviðskiptum Norðurlanda. Ástæðan fyrir því að fyrirtækin hafa komið til Svíþjóðar er margþætt, en vafalaust skiptir það máli að Kaupþing ruddi brautina og mörg þeirra fyrirtækja sem síðar komu eru að hluta til í eigu Kaupþings, eða hafa verið um skeið að hluta til í eigu Kaupþings.

Sænsk fyrirtæki hafa ekki fjárfest jafn mikið á Íslandi og íslensk fyrirtæki hafa fjárfest í Svíþjóð. Hugsanlegar ástæður fyrir þessari litlu fjárfestingu eru vafalaust þær að markaðurinn er lítill á Íslandi. Íslenskt viðskiptaumhverfi hefur þó verið að þróast í jákvæða átt sem getur leitt til að fjárfestingar Svía muni aukast enn frekar á Íslandi. Þá hafa sænsk fyrirtæki ekki hagnýtt sér þá nýju möguleika sem skapast hafa í framkvæmdum á Íslandi í seinni tíð eins og í stóriðju eða stórvirkjunum.

Ferðamenn

Fjöldi sænskra ferðamanna til Íslands hefur aukist jafnt og þétt síðan 1986 og hefur nærri þrefaldast síðan þá (sjá töflu 7). Flestir hafa ferðamenn verið frá Bandaríkjunum, Bretlandi og Þýskalandi en þar á eftir koma sænskir ferðamenn. Svíar hafa almennt mikinn áhuga á Íslandi og er það orðið töluvert vinsæll áfangastaður fyrir ungt fólk.

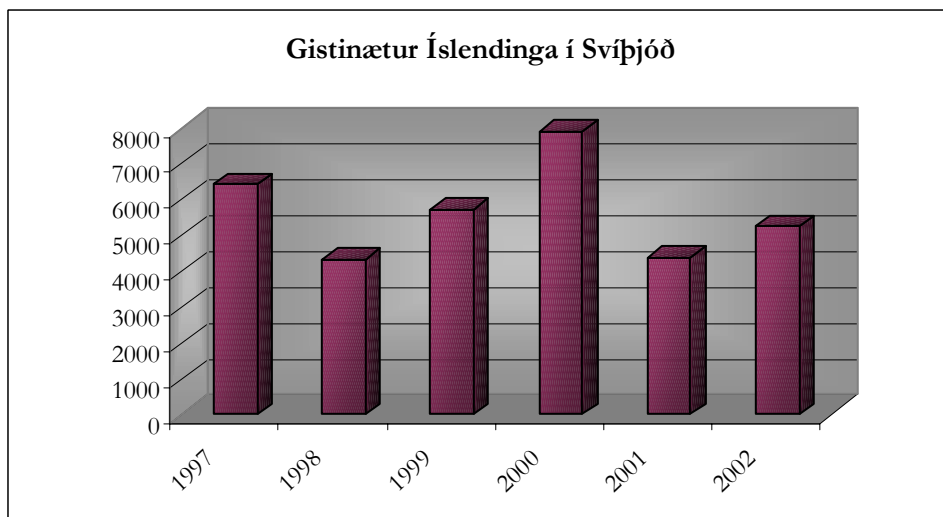
Tafla 7. Fjöldi sænskra ferðamanna á Íslandi

Heimild: Útlendingaefirlitið

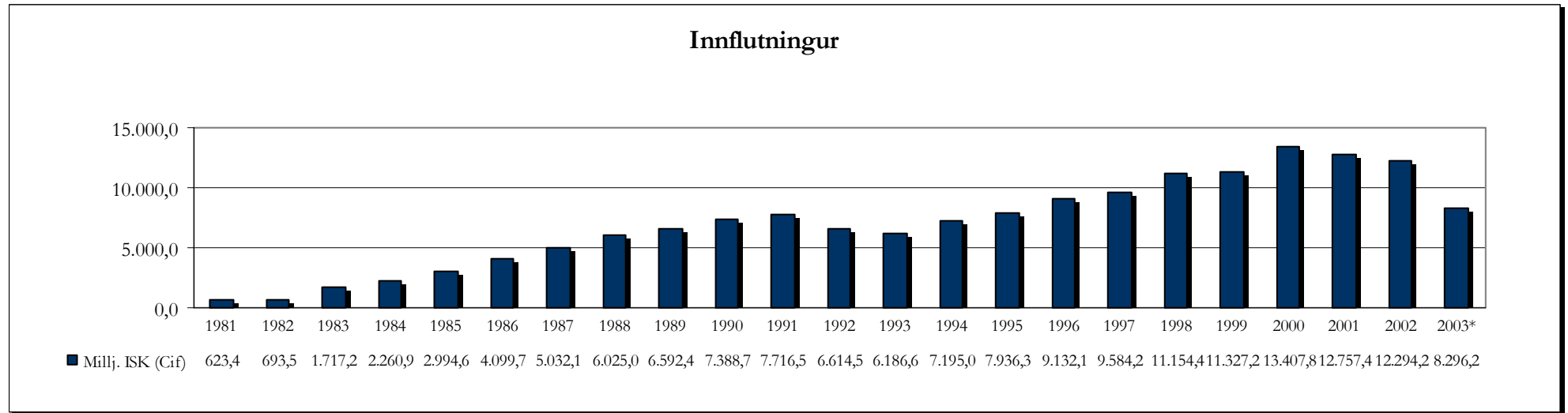
Í töflu 8 má sjá fjölda gistingu íslenskra ferðamanna á hótélum, farfuglaheimilum, sumarhúsum og á tjaldsvæðum í Svíþjóð á árunum 1997 til 2002. Þessar tölur segja þó ekki mikið vegna þess að þær tilgreina ekki fjölda ferðamanna.

Tafla 8. Fjöldi gistingu íslenskra ferðamanna í Svíþjóð

Heimild: Statistiska Centralbyrån

Viðauki 1 - Innflutningur frá Svíþjóð

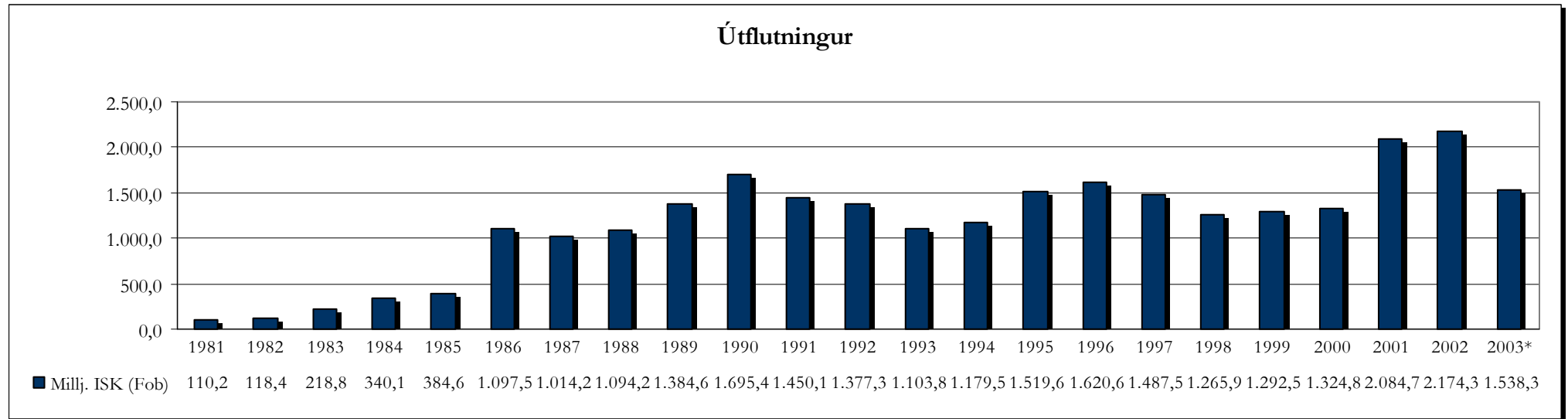
Innflutningur

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Millj. ISK (Cif)	623,4	693,5	1.717,2	2.260,9	2.994,6	4.099,7	5.032,1	6.025,0	6.592,4	7.388,7	7.716,5	6.614,5	6.186,6	7.195,0	7.936,3	9.132,1	9.584,2	11.154,4	11.327,2	13.407,8	12.757,4	12.294,2	8.296,2
Breytingar frá fyrra ári		11,2%	147,6%	31,7%	32,5%	36,9%	22,7%	19,7%	9,4%	12,1%	4,4%	-14,3%	-6,5%	16,3%	10,3%	15,1%	5,0%	16,4%	1,5%	18,4%	-4,9%	-3,6%	-32,5%
Hlutfall af heildarinnflutningi til landsins	8,33%	5,96%	8,33%	8,44%	7,96%	8,93%	8,22%	8,77%	8,21%	7,65%	7,41%	6,83%	6,78%	7,02%	6,99%	6,72%	6,69%	6,33%	6,21%	6,60%	5,78%	5,92%	6,42%

*Janúar-ágúst 2003

Heimild: Hagstofa Íslands

Viðauki 2 - Útflutningur til Svíþjóðar

Útflutningur

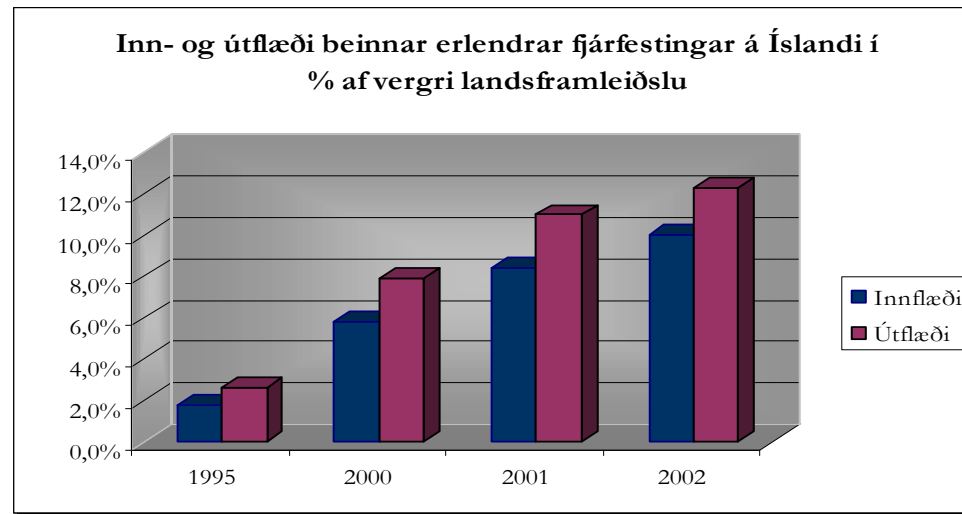
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Millj. ISK (Fob)	110,2	118,4	218,8	340,1	384,6	1.097,5	1.014,2	1.094,2	1.384,6	1.695,4	1.450,1	1.377,3	1.103,8	1.179,5	1.519,6	1.620,6	1.487,5	1.265,9	1.292,5	1.324,8	2.084,7	2.174,3	1.538,3
Breytingar frá fyrra ári		7,4%	84,8%	55,4%	13,1%	185,4%	-7,6%	7,9%	26,5%	22,4%	-14,5%	-5,0%	-19,9%	6,9%	28,8%	6,6%	-8,2%	-14,9%	2,1%	2,5%	57,4%	4,3%	-29,2%
Hlutfall af heildarútflutningi frá landinu	1,69%	1,40%	1,17%	1,44%	1,14%	2,44%	1,91%	1,77%	1,73%	1,83%	1,58%	1,57%	1,17%	1,05%	1,30%	1,29%	1,13%	0,93%	0,89%	0,97%	1,06%	1,07%	1,26%

*Janúar-ágúst 2003

Heimild: Hagstofa Íslands

Viðauki 3 - Bein erlend fjárfesting á Norðurlöndunum

	1995		2000		2001		2002	
	Innflæði	Útflæði	Innflæði	Útflæði	Innflæði	Útflæði	Innflæði	Útflæði
Ísland	1,8%	2,6%	5,8%	7,9%	8,4%	11,0%	10,0%	12,3%
Svíþjóð	12,9%	30,5%	41,0%	53,8%	42,0%	55,6%	46,0%	60,5%
Danmörk	13,2%	13,7%	42,0%	41,6%	41,3%	43,8%	41,7%	43,4%
Noregur	12,8%	15,4%	18,6%	20,7%	19,2%	19,3%	17,4%	20,0%
Finnland	6,5%	11,6%	20,2%	43,4%	21,6%	46,1%	27,0%	52,8%

Heimild: UNCTAD

Heimildir

Aron Hjeltberg, “Ísländska utlandsinvesteringar”, unnið hjá Svenska ambassaden í Reykjavík 2003, www.exporttradet.se.

Ásgeir Jónsson, “Að lækka skatta á atvinnulíf”, Viðskiptablaðið, maí 2001.

Michael Gestrin, “The Relationship between Trade and Foreign Direct Investment: A Survey”, Working Party of the Trade Committee, OECD, 24. júní 2002.

Pétur Örn Sigurðsson, “Útrás Íslendinga árið 2000”, Vísbending, júlí 2001.

Stefán Árnason, “Bein fjárfesting Íslendinga í atvinnurekstri erlendis”, Peningamál 2000/1.

Þorvaldur Finnbjörnsson, “Hindranir við nýsköpunarstarf íslenskra fyrirtækja”, Verslunarráð Íslands og Nýsköpunarsjóður atvinnulífsins, 30. september 1999.

Morgunblaðið - Útrás fjármálafyrirtækja erlendis þjóðhagslega hagkvæm. 3. september 2000.

Morgunblaðið - “Keypt fyrir 55 milljarða á þremur árum”, 3. október 2002.

Morgunblaðið - “Fjárfesting á Íslandi orðin eftirsóknarverðari”, 25. október 2002.

Morgunblaðið - “Innstreymi fjármagns heldur krónunni sterkri”, 20. mars 2003.

Morgunblaðið - “Útrás eykur vaxtarmöguleika”, 12. júní 2003.

Morgunblaðið - “Mestar hömlur á erlenda fjárfestingu”, 12. júlí 2003.

Morgunblaðið - “Næstmesta hækkun ICEX-15 frá upphafi”, 4. september 2003.

“Utrikeshandel. Varuexport och varuimport. Indextal för värden i fasta priser. Fjärde kvartalet 2001 och år 2001”. Statistiska Centralbyrån, www.scb.se

“Hvernig fáum við erlend fyrirtæki til landsins og hvað er á því að græða?” - Útdráttur úr erindi Þórólfs Árnasonar borgarstjóra á Iðnþingi 2003.

“World Investment Report 2003, FDI Policies for Development: National and International Perspectives”, United Nations Conference on Trade and Development, 2003. www.unctad.org

Hagstofa Íslands - www.hagstofa.is

Invest in Iceland agency, “Foreign investment in Iceland” - www.invest.is

Sedlabanki Íslands - www.sedlabanki.is

Statistiska centralbyrån - www.scb.se

Útlendingaeftirlitið - www.utl.is

Viðskiptaþjónusta utanríkisráðuneytisins - www.vur.is